

Ook overledenen vertrekken en komen aan op Schiphol, vanaf nu op een nieuwe plek

Elisa Hermanides – 14:17, 18 november 2017

Schiphol heeft een nieuwe ruimte ingericht voor de laatste reis van overleden reizigers.

Vanuit de kleine lichtkoepel schijnt het daglicht de kamer voor rituele wassing in. Direct onder de koepel staat een gloednieuwe, stalen tafel met geïntegreerde wasbak. "In de gang hebben we een douche voor de imam", zegt Theo de Haardt, eindverantwoordelijk voor het nieuwe mortuarium op Schiphol, dat wordt beheerd door de Zorg Diensten Groep.

Een douche voor de imam is wel zo handig, want de meeste overledenen die via het mortuarium naar het buitenland vertrekken, zijn Turken en Marokkanen, vertelt De Haardt. "Van de 2500 lichamen die hier jaarlijks komen, gaan er 1750 terug naar hun vaderland. De andere overledenen zijn

passagiers of mensen die werken op het vliegveld. Ik moest een keer een overledene ophalen uit de verkeerstoren."

"Als een moeder zich vier uur wil terugtrekken met haar overleden baby, dan maak je daar tijd voor"

De Haardt loopt verder door het nieuwe, met hout gedecoreerde gebouw naar de ontvangstruimte, waar plek is voor zeventig mensen. Halverwege de ruimte hangt een glinsterend grijsgroen gordijn. "Zo kunnen we aparte ruimtes creëren voor mannen en vrouwen. Sommige culturen hebben daar behoefte aan."

De Haardt weet vanuit zijn jarenlange ervaring het een en ander over de wensen van andere culturen als het gaat om 'de laatste reis'. "Moslims willen dat de begrafenis zo snel mogelijk plaatsvindt, liefst binnen 24 uur." Sowieso is snelheid extra belangrijk bij een mortuarium op een vliegveld. "Bijna altijd is er sprake van wachtende familieleden in het buitenland."

Verder is het vooral van belang om mensen in de ogen te kijken en met gevoel in te spelen op de situatie, zegt De Haardt. "Als een moeder zich vier uur wil terugtrekken met haar overleden baby, dan maak je daar tijd en ruimte voor." Hij wijst naar een kleine patio in het midden van het gebouw. "Daar komt straks een bankje en wat groen, waar mensen zich even kunnen terugtrekken."

Aan de achterkant van het mortuarium is een ruimte voor het koelen van de lichamen. Een grote roldeur geeft daar toegang tot de 'luchtkant' van Schiphol. Vanaf daar worden de lichamen in verzegelde, zwart verpakte kisten, naar de vrachtruimte van passagiersvliegtuigen gebracht. "Bijna altijd vliegen er een of twee familieleden mee met hetzelfde vliegtuig", vertelt De Haardt.

Verboden terrein

Het prettige van het nieuwe mortuarium is dat er ruimte is om lichamen zo nodig enige tijd te bewaren in een koelcel, zegt De Haardt. "Voorheen was daar nauwelijks plek voor en werden ze samen met andere vracht opgeslagen." Een paar koelcellen zijn verboden terrein voor De Haardt. "Alleen de politie kan die openmaken. Zij kunnen daar lichamen opslaan waar sectie op moet worden verricht. Bijvoorbeeld iemand die vermoord is of iemand met allemaal drugsbolletjes in zijn lichaam." Voor het verrichten van sectie is ook een speciale ruimte ingericht.

Cradle to cradle

De luchthaven heeft al langer een mortuarium, maar dat was behoorlijk oud en moest bovendien wijken voor uitbreiding van de luchthaven. Aangezien het nieuwe mortuarium - aan de westkant van de passagiersterminal - wellicht ooit weer moet verdwijnen vanwege verdere uitbreiding, besloot Schiphol om het gebouw zo duurzaam mogelijk te maken met veel herbruikbaar materiaal. Ook is er gekozen voor hernieuwbare energie, wordt regenwater gezuiverd om de toiletten mee door te spoelen en neemt de vloerbedekking fijnstof op.